

Calvijn over eer en gezag van synodes

Dr. AH Bogaards (Pretoria)

In het huidige debat rondom bepaalde synodebesluiten komt artikel 31 van de kerkorde telkens weer ter sprake: "Wat op kerkelijke vergaderingen met meerderheid van stemmen besloten is, moet als ***vast en bindend*** beschouwd worden tenzij bewezen wordt dat het in strijd is met Gods Woord of de artikelen van de Kerkorde".

Wat Calvijn in verband met synodes leert, is bijzonder inzichtgevend.

In dit artikel wil ik op twee punten concentreren:

- ***eerst*** Calvijns overtuiging dat wij synodes moeten **eren**; en
- ***tweede zijn*** opvatting over het **gezag** van synodes.

1. Geen onbegrensde eer

Calvijn had grote eerbied gehad voor de concilies (synodes). Het was zijn wens dat allen de synodes zouden **eren**.

Deze eer heeft echter voor Calvijn ***een grens*** gehad: ***Christus***.

Calvijn verklaart wat hij bedoelt met Christus als grens:

- Christus mag in onze eerbied voor de synodes niet tekort gedaan worden.
- Verder moet Christus de Voorzitter van de synode zijn en Hij is pas dan de Voorzitter, wanneer de hele vergadering door zijn Woord en Geest geregeerd wordt.

2. Geen onbegrensd gezag

Wanneer Calvijn het vervolgens heeft over het **gezag** wat synodes hebben, behandelt hij Mattheus 18:20. Als er uit de Schrift gevraagd wordt welk gezag concilies hebben, is er voor Calvijn geen duidelijker ***belofte*** als in deze uitspraak van Christus: "Waar twee of drie in mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in hun midden". Daarin ligt dus voor Calvijn het gezag van concilies: in Christus, dat Hij in hun midden is.

Bij dit vers uit Mattheus geeft Calvijn echter twee uiterst belangrijke opmerkingen:

1. Deze belofte dat Christus in hun midden is, heeft betrekking op ***enige bijzondere vergadering*** en niet alleen op een algemeen concilie of synode. Het kan dus, zo kan men gerust uit Calvijns woorden concluderen, ook toegepast worden op kerkenraadsvergaderingen, classes, enz.

2. Het belangrijkste punt in de zaak is echter voor Calvijn gelegen in de ***voorwaarde die*** bijgevoegd is bij de ***belofte***. De voorwaarde is dit: dat Christus pas dan in het midden van een kerkelijke vergadering zal zijn (***belofte***) ***als*** deze in zijn Naam vergadert (***voorwaarde***)

Op deze voorwaarde gaat Calvijn vervolgens in, wanneer hij zegt: Ik ontken dat mensen in Christus' Naam vergaderd zijn die Gods gebod verwerpen volgens hetwelk Hij gebiedt dat niets aan zijn Woord gevoegd of daarvan weggenomen mag worden (Deut.4:2. Vgl. ook Deut 12:32; Spr. 30:6 en Openb. 22:19.), en die naar eigen goeddunken enige besluit neemt wat zij wil. (Opvallend is de verwijzing naar juist deze teksten. Denk aan al de weglatingen en die verwijderingen van Christus in die 2001-omdichting).

Het is volgens Calvijn ***niet zo*** dat Christus beloofd heeft dat Hij ***bij elk concilie(synode)*** aanwezig zal zijn. Er moet onderscheiden worden tussen ware, wettige concilies en andere (valse en onwettige synodes– AHB). Het ***teken van onderscheid*** tussen een ware en een valse synode is voor Calvijn hierin gelegen: of de synode in de Naam van Christus vergadert of niet. Of anders

gezegd: of de synode ernst maakt met Gods gebod om niets aan zijn Woord toe te voegen voeg of ervan weg te nemen. Deze voorwaarde is het onderscheidingsteken.

Conclusie

Uit wat Calvin schrijft, kunnen wij de volgende gevolgtrekking maken: Eerbied voor een synode en erkenning van het gezag van synodes (of hun besluiten vast en bindend zijn – art.31 KO) - **dit had voor Calvin alles te maken met de vraag of de synode buigt voor het Woord van Christus.**

BRON:

J. Calvin, Institutie Boek 4, Hf.9, Par.1-2